SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH **TRƯỜNG THPT BÌNH CHIỂU**	**ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG** **NĂM HỌC: 2024 – 2025** **MÔN: LỊCH SỬ - KHỐI 10** **Thời gian: 120 phút** *(Không tính thời gian phát đề)*
Đề gồm 01 trang	

Họ và tên thí sinh: .....Số báo danh: .....

Câu 1 *(6,0 điểm)*

Những nguyên nhân nào dẫn đến sự phát triển *"thần kì"* của nền kinh tế Nhật Bản trong những năm 70 của thế kỉ XX? Việt Nam có thể rút ra bài học gì từ sự phát triển đó?

Câu 2 *(4,0 điểm)*

a) Xu thế chung của thế giới sau Chiến tranh lạnh là gì?

b) Tại sao nói *"Hòa bình, ổn định và hợp tác phát triển"* vừa là thời cơ, vừa là thách thức đối với các dân tộc?

Câu 3 (*6,0 điểm***)**

Đọc đoạn tư liệu sau:

"Năm 1427, số vốn đầu tư vào nông nghiệp lên tới 400 triệu phrăng, gấp nhiều lần vào thời kì trước chiến tranh. Diện tích trồng cao su tăng từ 15 ngàn hécta năm 1918 lên 120 ngàn hécta năm 1930. Nhiều công ty cao su lớn ra đời: Công ty đất đỏ, Công ti Mi-sơ-lanh, công ty cây nhiệt đới,... Tư bản Pháp cũng chú trọng đến công ty khai mỏ. Các công ty than từ trước đều được bỏ vốn thêm và hoạt động mạnh hơn. Nhiều công ty than mới nối tiếp nhau ra đời: Công ty than Hạ Long – Đồng Đăng, Công ty than và kim khí Đông Dương,..."

(Trích: *Sách giáo khoa Lịch sử 9*, NXB Giáo dục Việt Nam, tr. 55-56)

a) Đoạn tư liệu cung cấp thông tin về cuộc khai thác thuộc địa lần thứ hai của thực dân Pháp ở Việt Nam trên lĩnh vực nào?

b) Trình bày các nội dung chính sách khai thác thuộc địa của thực dân Pháp trên lĩnh vực đó.

Câu 4 *(4,0 điểm)*

a) Trong bài thơ "Người đi tìm hình của nước" tác giả Chế Lan Viên có viết: *"Phút khóc đầu tiên là phút Bác Hồ cười"* đã phản ánh sự kiện nào trong cuộc đời hoạt động cách mạng của Nguyễn Ái Quốc từ 1919 - 1925? Ý nghĩa của sự kiện này đối với cách mạng Việt Nam là gì?

b) Từ những hoạt động của Nguyễn Ái Quốc ở nước ngoài trong những năm 1919 - 1925, hãy phân tích vai trò của Nguyễn Ái Quốc trong quá trình chuẩn bị về tư tưởng, chính trị tổ chức để thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam.

- HẾT -

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm)

ĐÁP ÁN VÀ THANG ĐIỂM CHẤM THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG MÔN LỊCH SỬ 10
NĂM HỌC: 2024 – 2025

Câu 1. *(6,0 điểm)*

NỘI DUNG TRẢ LỜI		ĐIỂM
Nguyên nhân khách quan	+ Sự phát triển chung của nền kinh tế thế giới.	**0.5**
	+ Những thành tựu tiến bộ của cách mạng khoa học - kĩ thuật hiện đại.	**0.5**
Nguyên nhân chủ quan	+ Truyền thống văn hóa, giáo dục của người Nhật, sẵn sàng tiếp thu những giá trị tiến bộ của thế giới nhưng vẫn giữ được bản sắc dân tộc.	**0.5**
	+ Hệ thống tổ chức quản lí có hiệu quả của các xí nghiệp, công ti Nhật Bản.	**0.5**
	+ Vai trò quan trọng của nhà nước trong việc đề ra các chiến lược phát triển, nắm bắt đúng thời cơ và sự điều tiết cần thiết để đưa nền kinh tế liên tục tăng trưởng.	**0.5**
	+ Con người Nhật Bản được đào tạo chu đáo, có ý chí vươn lên, cần cù lao động, đề cao kỉ luật và coi trọng tiết kiệm là nhân tố quyết định hàng đầu.	**0.5**
	+ Chi phí quốc phòng ít nên có điều kiện tập trung cho phát triển kinh tế.	**0.5**
	+ Tận dụng các yếu tố bên ngoài để phát triển (áp dụng tiến bộ khoa học, tận dụng các thành tựu khoa học kĩ thuật, nguồn viện trợ từ Mỹ).	**0.5**
⇨ **Bài học kinh nghiệm cho Việt Nam:** Tăng cường áp dụng các thành tựu khoa học kĩ thuật, coi trọng nhân tố con người, ưu tiên phát triển giáo dục để đào tạo nguồn lực, nâng cao vai trò của nhà nước,... **Lưu ý: Học sinh trả lời các ý khác nếu đúng vẫn tính điểm.*		**2.0**

Câu 2. *(4,0 điểm)*

NỘI DUNG TRẢ LỜI		ĐIỂM
❖ Xu thế chung của thế giới sau Chiến tranh lạnh là hòa bình ổn định và hợp tác phát triển kinh tế.		**0.5**
Thời cơ	+ Có điều kiện để hội nhập vào nền kinh tế thế giới của khu vực.	**0.5**
	+ Có điều kiện khai thác nguồn vốn đầu tư, kĩ thuật, học hỏi kinh nghiệm quản lý của các nước lớn hơn.	**0.5**
	+ Rút ngắn khoảng cách với các nước phát triển, áp dụng thành tựu khoa học kĩ thuật vào sản xuất.	**0.5**
	+ Các dân tộc ngày càng có tiếng nói chung, đoàn kết cùng nhau đấu tranh vì một thế giới hòa bình, ổn định và cùng phát triển.	**0.5**
Thách thức	+ Đối mặt với sự cạnh tranh quyết liệt của thị trường thế giới và quan hệ thương mại quốc tế còn nhiều bất bình đẳng.	**0.5**
	+ Nguy cơ đánh mất bản sắc dân tộc và độc lập, chủ quyền quốc gia.	**0.5**
	+ Tăng khoảng cách giàu nghèo và những bất công trong xã hội.	**0.5**

Câu 3. *(6,0 điểm)*

NỘI DUNG TRẢ LỜI		ĐIỂM
❖ Đoạn tư liệu cung cấp thông tin về cuộc khai thác thuộc địa lần thứ hai của thực dân Pháp ở Việt Nam trên lĩnh vực kinh tế.		**1.0**
Nông nghiệp	+ Bỏ vốn nhiều vào nông nghiệp.	**0.5**
	+ Đẩy mạnh cướp đoạt ruộng đất, lập đồn điền, các công ty cao su được thành lập.	**0.5**

Công nghiệp	+ Đẩy mạnh khai mỏ (khai thác than, kim loại).	**0.5**
	+ Mở thêm một số ngành công nghiệp nhẹ nhằm tận dụng tài nguyên và nhân công (rượu, diêm, xay xát gạo,…)	**0.5**
	+ Hạn chế tối đa các ngành công nghiệp nhẹ.	**0.5**
Thương nghiệp	+ Độc chiếm thị trường Việt Nam, đánh thuế cao với hàng hóa của nước ngoài, giảm hoặc miễn thuế với hàng hóa của Pháp.	**0.5**
	+ Đẩy mạnh giao lưu buồn bán nội địa.	**0.5**
Giao thông vận tải	+ Xây dựng một số tuyến đường sắt, đường bộ nhằm phục vụ công cuộc khai thác và mục đích quân sự.	**0.5**
Tài chính	+ Ngân hàng Đông Dương nắm quyền chỉ huy nền kinh tế, phát hành giấy bạc.	**0.5**
	+ Tăng thuế cũ, đặt thuế mới.	**0.5**

Câu 4. *(4,0 điểm)*

NỘI DUNG TRẢ LỜI		**ĐIỂM**
❖ Câu thơ phản ánh sự kiện: Tháng 7 /1920, Nguyễn Ái Quốc đọc bản Sơ thảo lần thứ nhất những luận cương về vấn đề dân tộc và thuộc địa của Lê-nin.		**0.5**
Ý nghĩa của sự kiện:	Nguyễn Ái Quốc đã xác định được con đường giải phóng dân tộc theo khuynh hướng vô sản, mở đường giải quyết tình trạng khủng hoảng về đường lối cứu nước đầu thế kỷ XX.	**0.5**
Vai trò về chuẩn bị tư trưởng chính trị	+ Tìm ra con đường cứu nước đúng đắn cho dân tộc Việt Nam là cách mạng vô sản…..	**0.75**
	+ Tích cực truyền bá chủ nghĩa Mác – Lê nin thông qua các tờ báo và tác phẩm (báo Sự thật, báo Thanh niên, tác phẩm Đường Kách mệnh, bản án chế độ thực dân Pháp,…)……	**0.75**
Vai trò về chuẩn bị về tổ chức	+ Sáng lập hội Việt Nam Cách Mạng Thanh Niên tháng 6 năm 1925 được xem là tiền thân của Đảng Cộng sản Việt Nam…..	**0.75**
	+ Mở các lớp huấn luyện chính trị để đào tạo đội ngũ cán bộ cho cách mạng Việt Nam……	**0.75**

- HẾT -

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH **TRƯỜNG THPT BÌNH CHIỂU**	**ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG** **NĂM HỌC: 2024 - 2025** **MÔN: LỊCH SỬ - KHỐI 11** **Thời gian: 120 phút** *(Không tính thời gian phát đề)*
Đề gồm 01 trang	

Họ và tên thí sinh: ..... Số báo danh:.....

Câu 1. ***(5,0 điểm)***

Trình bày những nét chính về cơ sở kinh tế và xã hội dẫn đến sự hình thành nền văn minh Văn Lang - Âu Lạc. Trình bày suy nghĩ của em về nhận định: *"Văn hóa là hồn cốt của dân tộc, văn hóa còn thì dân tộc còn, văn hóa mất thì dân tộc mất"*.

Câu 2. ***(5,0 điểm)***

Đọc đoạn tư liệu sau đây:

"Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang diễn ra mạnh mẽ trên quy mô toàn cầu. Sự phát triển của một số công nghệ mang tính đột phá trong cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, như công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI), công nghệ mạng 5G, công nghệ sinh học... đã và đang tác động mạnh mẽ tới mọi khía cạnh, từ an ninh - chính trị đến kinh tế, xã hội".

(TS. Nguyễn Tuấn Anh, *Tác động của cách mạng công nghiệp lần thứ tư đến thế giới, khu vực và Việt Nam*, Tạp chí Cộng sản ngày 29/8/2022)

a) Từ đoạn tư liệu trên và những kiến thức đã học, hãy trình bày những thành tựu cơ bản của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

b) Phân tích tác động của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đến kinh tế - xã hội.

c) Theo em, thế hệ trẻ Việt Nam cần làm gì trước sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (AI) hiện nay?

Câu 3. ***(5,0 điểm)***

Đọc đoạn tư liệu:

"Không phải không có lí do mà cuộc Cách mạng […] được coi là cuộc cách mạng vĩ đại. Đối với giai cấp mà cuộc cách mạng đó phục vụ, tức giai cấp tư sản thì cuộc cách mạng đó đã phục vụ được nhiều, khiến cho cả thế kỉ XIX, một thế kỷ đem lại văn minh và văn hóa cho toàn thể loài người, đã trôi qua dưới dấu hiệu của Cách mạng này".

(*Lê-nin: Toàn tập*, Tập 38, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, trang 444)

Dựa vào đoạn tư liệu trên và kiến thức đã học, em hãy trả lời những câu hỏi sau:

a) "Cuộc cách mạng vĩ đại" được nhắc đến trong đoạn tư liệu là cuộc cách mạng tư sản nào?

b) Phân tích những tiền đề dẫn đến cuộc cách mạng nói trên?

Câu 4. ***(5,0 điểm)***

Từ kiến thức đã học về cách mạng tư sản, hãy lập bảng so sánh các cuộc cách mạng tư sản từ thế kỉ XVII đến cuối thế kỉ XVIII về mục tiêu - nhiệm vụ, giai cấp lãnh đạo, động lực, tính chất, kết quả và ý nghĩa?

- HẾT -

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm)

ĐÁP ÁN ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI TRƯỜNG KHỐI 11
NĂM HỌC 2024 – 2025
Môn: Lịch sử

CÂU	ĐÁP ÁN	ĐIỂM
1	**Cơ sở hình thành:**	**2.0 điểm**
	- Cùng với nghề nông, cư dân Đông Sơn còn săn bắn, chăn nuôi, đánh cá và làm các nghề thủ công. Sự phân công lao động giữa nông nghiệp và thủ công nghiệp đã hình thành.	0.5
	- Nền kinh tế nông nghiệp chuyển từ dùng cuốc sang dùng cày đã góp phần làm tăng năng suất lao động, tạo ra sản phẩm dư thừa.	0.5
	- Sự chuyển biến về kinh tế tạo tiền đề cho sự chuyển biến về xã hội. Thời Phùng Nguyên bắt đầu có hiện tượng phân hóa giàu nghèo trong xã hội. Thời Đông Sơn, mức độ phân hóa xã hội ngày càng phổ biến hơn. Xuất hiện phân hóa giữa các tầng lớp xã hội: tầng lớp quý tộc, nông dân tự do, nô tì.	0.5
	- Đồng thời, quá trình giao lưu, trao đổi sản phẩm đã hình thành mối liên kết giữa các cộng đồng cư dân Việt cổ và thúc đẩy sự ra đời của nền văn minh Văn Lang-Âu Lạc.	0.5
	Nhận định *"Văn hóa là hồn cốt của dân tộc, văn hóa còn thì dân tộc còn, văn hóa mất thì dân tộc mất".	**3.0**
	*** Khẳng định**: Đây là nhận định đúng	0.5
	- *Văn hóa là hồn cốt của dân tộc:*	
	+ Văn hóa Việt Nam là toàn bộ những giá trị vật chất và tinh thần do nhân dân Việt Nam sáng tạo ra trong quá trình dựng nước và giữ nước.	0.5
	+ Lịch sử Việt Nam có hàng ngàn năm dựng nước và giữ nước nên có một nền văn hóa đồ sộ, phong phú, đa dạng, bởi vậy cần được bảo tồn và phát huy.	0.5
	+ Nền văn hóa Việt Nam ngày nay là sự hội tụ của những giá trị vật chất và tinh thần của 54 dân tộc anh em trên lãnh thổ Việt Nam, qua hàng ngàn năm tạo dựng, có di sản văn hóa vật chất, di sản văn hóa tinh thần, di sản văn hóa phi vật thể,… được UNESCO ghi nhận.	0.5
	- *Văn hóa còn thì dân tộc còn, văn hóa mất thì dân tộc mất:*	
	+ Trên thế giới có nhiều dân tộc không còn tồn tại khi bị các thế lực bên ngoài xâm lược, đồng hóa hoặc tự đánh mất giá trị văn hóa của dân tộc mình. (VD: Mông Cổ, nhà Thanh bị đồng hóa ngược trở lại). Nhưng có những dân tộc bị đô hộ cả nghìn năm vẫn không bị xóa bỏ do nhân dân bảo tồn được các giá trị vh, bảo tồn được phong tục tập quán, tiếng nói, ngôn ngữ, điển hình là dân tộc Việt Nam.	0.5
	+ Trong suốt chiều dài của lịch sử, dân tộc Việt Nam đã bị nhiều thế lực ngoại xâm đô hộ và thống trị, thời kì nào các thế lực ngoại xâm cũng tìm cách xóa bỏ các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc Việt Nam (thời Bắc thuộc…, Pháp thuộc…) Song dân tộc Việt Nam vẫn trường tồn do nhân dân đã gìn giữ và phát triển những giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc, đồng	0.5

	thời đã tiếp thu có chọn lọc những giá trị tinh hoa của các nền văn hóa bên ngoài để làm phong phú nền văn hóa của dân tộc. + Trong bối cảnh hiện nay cần có ý thức bảo vệ, giữ gìn, phát huy, phát triển những giá trị bản sắc của dân tộc…	
2	**a. Thành tựu cơ bản của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư**	**1.0 điểm**
	- Cuộc cách mạng lần thứ tư (cách mạng công nghiệp 4.0) bắt đầu thế kỉ XXI. Mỹ, Đức, Nhật Bản, Anh, Pháp, Trung Quốc… là những quốc gia đi đầu trong cuộc cách mạng này.	0.5
	- Thành tựu cơ bản của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư là kĩ thuật số, công nghệ sinh học và sự phát triển công nghệ liên ngành, đa ngành. Những yếu tố cốt lõi của kĩ thuật số trong cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 là Trí Tuệ nhân tạo (AI), Internet kết nối vạn vật (IoT), Dữ liệu lớn (Big Data)…	0.5
	b. Tác động kinh tế:	**1.5**
	- Mở rộng đa dạng hóa hình thức sản xuất, quản lí. - Tăng năng suất lao động, nâng cao chất lượng sản phẩm, tiết kiệm thời gian,… - Người tiêu dùng tiếp cận nhiều hơn với thương mại toàn cầu. - Thúc đẩy quá trình khu vực hóa, toàn cầu hóa kinh tế thế giới, …	
	*** Tác động xã hội:**	**1.5**
	- Giúp giải phóng sức lao động của con người, đặc biệt trong những công việc nguy hiểm, trong môi trường độc hại; - Đưa đến sự phân hóa trong lực lượng lao động, số lượng người lao động có kĩ năng và trình độ chuyên môn cao ngày càng tăng; Ngày nay, con người có thể làm nhiều loại công việc bằng hình thức từ xa, giúp tiết kiệm thời gian,… - Tuy nhiên khiến nhiều người lao động đối diện với nguy cơ mất việc làm; Gây ra sự phân hóa trong xã hội, mở rộng khoảng cách giàu - nghèo; Con người bị lệ thuộc nhiều hơn vào các thiết bị thông minh; ít quan tâm đến các mối quan hệ gia đình, xã hội.	0.5 0.5 0.5
	Thế hệ trẻ Việt Nam cần phải:	
	- Thí sinh trình bày một hoặc một số việc làm của thế hệ trẻ Việt Nam trước sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (AI) hiện nay. Nêu và giải thích mỗi ý đúng, phù hợp được 0.50 điểm, chỉ nêu được 0,25 điểm. - *Một số ví dụ (để tham khảo):* 1-Tích cực học tập, trau dồi tri thức, đặc biệt là tri thức về trí tuệ nhân tạo (AI); 2-Tích cực tham gia các cuộc vận động chuyển đổi số của Đảng, Nhà nước hiện nay; 3-Tích cực học tập và rèn luyện để trở thành những công dân số trong tương lai gần; 4-Vận động người thân, bạn bè nghiên cứu công cuộc chuyển đổi số, trí tuệ nhân tạo (AI), ...	1.0
3	***a) "Cuộc cách mạng vĩ đại" được nhắc đến trong đoạn tư liệu là cuộc cách mạng nào?***	1.0
	Cách mạng tư sản Pháp cuối thế kỉ XVIII.	
	b) Phân tích những tiền đề dẫn đến cuộc cách mạng nói trên?	**4.0**
	- Kinh tế: Đến cuối thế kỉ XVIII, công thương nghiệp ở Pháp rất phát triển.	1.0

	+ Máy móc được sử dụng ngày càng nhiều. + Ngoại thương có bước tiến mới, các công ty thương mại đẩy mạnh buôn bán với nhiều nước châu Âu, châu Á.	
	- Chính trị: Đến cuối thế kỉ XVIII, nước Pháp vẫn duy trì chế độ quân chủ chuyên chế, đứng đầu là vua Lui XVI có quyền lực tuyệt đối.	1.0
	- Xã hội: Mâu thuẫn giữa tư sản và các tầng lớp nhân dân Pháp với tăng lữ và quý tộc ngày càng gay gắt. + Tăng lữ và quý tộc chiếm 2% dân số nhưng nắm toàn bộ chức vụ quan trọng trong Giáo hội và chính quyền, sống sung sướng nhờ việc bóc lột đẳng cấp thứ 3. + Đẳng cấp thứ 3 (gồm tư sản, nông dân, bình dân thành thị) là lực lượng sẢn xuất chủ yếu nhưng không có quyền lợi chính trị, bị áp bức bóc lột nặng nề.	1.0
	- Tư tưởng: Trào lưu Triết học Ánh sáng đã kịch liệt phê phán tình trạng mục nát, lỗi thời của chế độ phong kiến và Giáo hội Thiên chúa giáo đương thời, đưa ra những lí thuyết về việc xây dựng nhà nước mới	1.0

4

Nội dung	**Cách mạng tư sản Anh thế kỉ XVII**	**Cách mạng tư sản Pháp cuối thế kỉ XVIII**	**Chiến tranh giành độc lập của các thuộc địa Anh ở Bắc Mĩ**	
Nhiệm vụ, mục tiêu	- Lật đổ chế độ phong kiến do vua Sác-lơ I đứng đầu - Mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển.	- Xóa bỏ chế độ phong kiến do vua Lu-I XVI đứng đầu. - Mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển.	- Lật đổ nền thống trị của thực dân Anh, giành độc lập. - Mở đường cho chủ nghĩa tư bản Bắc Mĩ phát triển.	1.0
Lãnh đạo	Quý tộc mới, tư sản.	Tư sản	Tư sản, chủ nô.	1.0
Động lực	Quần chúng nhân dân + Quý tộc mới, tư sản.	Quần chúng nhân dân + tư sản	Quần chúng nhân dân + Tư sản, chủ nô.	1.0
Tính chất	Là một cuộc cách mạng tư sản không triệt để	Là một cuộc cách mạng tư sản triệt để.	Là một cuộc cách mạng tư sản không triệt để	1.0
Kết quả, ý nghĩa	Đều thắng lợi, mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển			1.0

- HẾT -

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH **TRƯỜNG THPT BÌNH CHIỂU**	**ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG** **NĂM HỌC: 2024 – 2025** **MÔN: LỊCH SỬ - KHỐI 12**
Đề gồm 02 trang	**Thời gian: 120 phút** *(Không tính thời gian phát đề)*

Họ và tên thí sinh:..... Số báo danh:.....

Câu 1. (*6,0 điểm*)

a) Phân tích ý nghĩa sự ra đời của Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết năm 1922.

b) Vì sao nói Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết ra đời là một tất yếu lịch sử?

Câu 2. *(5,0 điểm)*

a) Lập bảng thống kê các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm thắng lợi của nhân dân ta từ thế kỉ X đến thế kỉ XVIII theo các nội dung: Tên cuộc kháng chiến, thời gian, lãnh đạo, chiến thắng quyết định.

b) Từ thắng lợi của các cuộc kháng chiến trên, Đảng và Nhà nước ta có thể vận dụng được những bài học kinh nghiệm gì trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc ngày nay?

Câu 3. *(5,0 điểm)*

Đọc đoạn tư liệu sau:

"… là cuộc đấu tranh oanh liệt nhất của nông dân Việt Nam trong thời kỳ phong kiến. Trong khoảng 18 năm (1771 – 1789) nông dân Việt Nam cùng với những tầng lớp nhân dân bị áp bức khác, dưới sự lãnh đạo của anh em […] đã anh dũng vùng lên lần lượt quật ngã hết những chính quyền phong kiến phản động của chúa Nguyễn ở Đàng Trong, của vua Lê chúa Trịnh ở Đàng Ngoài và đánh tan cả hai đạo quân xâm lược của phong kiến Xiêm và Thanh. Với những chiến công lừng lẫy ấy, với ý nghĩa lịch sử to lớn của nó […] đã chiếm một vị trí quan trọng trong lịch sử Việt Nam".

(Phan Huy Lê (1998), *Tìm về cội nguồn*, Tập 1, NXB Thế giới, tr.664)

a) Đoạn tư liệu trên đề cập đến phong trào nào trong lịch sử Việt Nam?

b) Tại sao nói phong trào trên là phong trào nông dân tiêu biểu nhất trong thời kì phong kiến Việt Nam?

Câu 4. *(4,0 điểm)*

a) Đọc đoạn tư liệu sau:

[Năm 1960] "Đại hội đồng Liên hợp quốc đã thông qua bản Tuyên ngôn về thủ tiêu hoàn toàn chủ nghĩa thực dân, trao trả độc lập cho các quốc gia và dân tộc thuộc địa. Đó là một sự kiện chính trị quan trọng. Như thế, Tuyên ngôn đã khẳng định các nước

thực dân đã vi phạm nguyên tắc quan trọng nhất của luật pháp quốc tế; khẳng định rõ ràng cơ sở pháp lí quốc tế của cuộc đấu tranh giành độc lập của các dân tộc bị áp bức".

(Nguyễn Quốc Hùng, Nguyễn Hồng Quân, *Liên hợp quốc và Lực lượng gìn giữ hoà bình Liên hợp quốc*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2008, tr.46)

Hãy phân tích để làm rõ vai trò của Liên hợp quốc được nhắc đến trong đoạn tư liệu.

b) Đọc đoạn tư liệu sau:

"Bài học của thời kì Chiến tranh lạnh đã chứng tỏ phương thức quan hệ quốc tế lấy đối đầu chính trị – quân sự là chủ yếu không còn phù hợp, phải chịu nhiều tổn thất hoặc thất bại như hai nước Xô – Mỹ và một bị thương, một bị mất. Trong khi đó, phương thức lấy hợp tác và cạnh tranh về kinh tế - chính trị là chỉnh lại thu được nhiều tiến bộ, kết quả như các nước Đức, Nhật và NICs. Sự hưng thịnh hay suy vong của một quốc gia quyết định bởi sức mạnh tổng hợp của quốc gia đó, mà chủ yếu là thực lực kinh tế và khoa học – kĩ thuật".

(Vũ Dương Ninh (Chủ biên), *Một số chuyên đề lịch sử thế giới*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội, 2001, tr.401)

Theo em, sau Chiến tranh lạnh, các xu thế phát triển chính của thế giới diễn ra như thế nào?

- HẾT -

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm)

ĐÁP ÁN KÌ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG KHỐI 12 – NĂM HỌC: 2024 – 2025
MÔN: LỊCH SỬ

CÂU	ĐÁP ÁN	ĐIỂM
1 ***(6,0 điểm)***	***a) Phân tích ý nghĩa sự ra đời của Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết năm 1922***	**2.0**
	*** Đối với Liên Xô:**	
	- Đánh dấu Chủ nghĩa xã hội khoa học từ lý thuyết trở thành hiện thực. Đối với nước Nga - Liên Xô, giai cấp công nhân và nông dân trở thành chủ nhân thực sự của đất nước. - Đánh dấu sự sụp đổ hoàn toàn của đế quốc Nga và Chính phủ tư sản lâm thời; xác lập chế độ xã hội chủ nghĩa trên toàn lãnh thổ Liên Xô rộng lớn.	0.5 0.5
	- Thể hiện quyền dân tộc tự quyết, sự liên minh đoàn kết của các nước cộng hòa Xô viết; làm thất bại ý đồ và hành động chia rẽ của các thế lực thù địch trong và ngoài nước.	0.5
	- Tạo nên sức mạnh tổng hợp để nhân dân Liên Xô tập trung vào xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ đất nước, chiến thắng ngoại xâm.	0.5
	*** Đối với thế giới:**	
	- Chứng minh học thuyết Mác - Lênin là đúng đắn, khoa học.	0.5
	- Xác lập và xây dựng mô hình nhà nước mới đối lập với mô hình nhà nước tư bản chủ nghĩa; tác động lớn đến chính trị và quan hệ quốc tế.	0.5
	- Cổ vũ, lôi cuốn mạnh mẽ phong trào giải phóng các dân tộc bị áp bức đứng lên đấu tranh; để lại nhiều bài học kinh nghiệm quý báu cho các nước về sự lựa chọn con đường cứu nước giải phóng dân tộc, về xây dựng mô hình nhà nước sau khi giành được chính quyền. - Làm thay đổi cục diện thế giới. CNTB không còn là hệ thống duy nhất trên thế giới.	0.5 0.5
	b) Vì sao nói Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết ra đời có phải là một tất yếu lịch sử không	**2.25**
	- Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết ra đời là một tất yếu lịch sử. Vì:	
	+ Tuy thắng lợi của Cách mạng tháng Mười Nga đã mang lại sự bình đẳng về chính trị giữa các nước cộng hòa, nhưng sự chênh lệch về trình độ phát triển kinh tế, Việt Nam giữa các nước đã tiềm ẩn những bất bình đẳng mới có thể xảy ra.	0.5
	+ Trong những năm 1918 - 1920, cuộc tấn công của liên minh 14 nước đế quốc (do Mĩ đứng đầu) và sự nổi dậy chống phá của các thế lực phản động trong nước đã đặt ra yêu cầu: cần phải tiếnhành liên minh giữa các nước Cộng hòa xô viết, nhằm tập trung mọi nguồn lực để chống kẻ thù chung, bảo vệ Tổ quốc và bảo vệ thành quả của Cách mạng tháng Mười.	0.5
	+ Khi cuộc chiến chống thù trong giặc ngoài kết thúc (1920), nhiệm vụ khôi phục kinh tế, xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ đất nước tiếp tục đòi hỏi sự liên minh chặt chẽ hơn nữa, đặc biệt là sự thống nhất trên cơ sở nhà nước của các nước Cộng hòa Xô viết.	0.5
	=> Xuất phát từ những yêu cầu, đòi hỏi khách quan của lịch sử, ngày 30/12/1922, tại Mát-xcơ-va, dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Lê-nin, Đại hội lần thứ nhất các Xô viết toàn Liên bang đã thông qua bản Tuyên ngôn thành lập Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết (gọi tắt là Liên Xô) và bản Hiệp ước Liên bang.	0.5

2 ***(5,0 điểm)***	*a. Lập bảng thống kê các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm thắng lợi của nhân dân ta từ thế kỉ X đến thế kỉ XVIII theo các nội dung: Tên cuộc kháng chiến, thời gian, lãnh đạo, chiến thắng quyết định.*	**3.0**

Tên cuộc kháng chiến	***Thời gian***	***Lãnh đạo***	***Chiến thắng quyết định***	
Kháng chiến chống quán Nam Hán	938	Ngô Quyền	Chiến thắng Bạch Đằng	0.5
Kháng chiến chống Tống thời Tiền Lê	981	Lê Hoàn	Chiến thắng Bạch Đằng	0.5
Kháng chiến chống Tống thời Lý	1075 - 1077	Lý Thường Kiệt	Chiến thắng ở phòng tuyến bờ sông Như Nguyệt	0.5
3 lần kháng chiến chống quân Mông - Nguyên	1258, 1285, 1287 - 1288	Các vua Trần và Trần Hưng Đạo	Chiến thắng Bạch Đằng	0.5
Kháng chiến chống quân Xiêm	1785	Nguyễn Huệ	Chiến thắng Rạch Gầm - Xoài Mút	0.5
Kháng chiến chống quân Thanh	1789	Quang Trung	Chiến thắng Ngọc Hồi - Đống Đa	0.5

	b. Từ thắng lợi của các cuộc kháng chiến trên, Đảng và Nhà nước ta có thể vận dụng được những bài học kinh nghiệm gì trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay?	**2.0**
	Học sinh có thể đưa ra nhiều bài học khác nhau, mỗi bài học đúng được 0,5 điểm. Tối đa là 1,00 điểm. Sau đây là một số ví dụ để tham khảo: *- Bài học về xây dựng lực lượng, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân...* *- Bài học về lãnh đạo...* *- Bài học về xây dựng và củng cố nền quốc phòng toàn dân...* *- Bài học về xây dựng nội lực quốc gia...* *- Bài học cảnh giác trước mọi âm mưu của các thế lực thù địch...* *- Bài học về chính sách ngoại giao...*	
3 ***(5,0 điểm)***	**a. Đoạn tư liệu đề cập đến phong trào nông dân Tây Sơn**	0.5
	b. Nói phong trào nông dân Tây Sơn là phong trào nông dân tiêu biểu nhất trong lịch sử phong kiến Việt Nam. Vì:	
	* ***Về nhiệm vụ***: Hoàn thành nhiệm vụ thống nhất đất nước và bảo vệ tổ quốc. ***- Hoàn thành nhiệm vụ thống nhất đất nước*** + Năm 1771: Khởi nghĩa Tây Sơn bùng nổ ở Bình Định do ba anh em Nguyễn Nhạc, Nguyễn Huệ, Nguyễn Lữ lãnh đạo. + Năm 1773: Quân Tây Sơn vượt đèo An Khê xuống vùng Tây Sơn hạ đạo giải phóng Quy Nhơn. + Năm 1776 - 1783: quân Tây Sơn tấn công vào Gia Định, giải phóng hầu hết đàn trong, tiêu diệt lực lượng chúa Nguyễn. + Năm 1786 - 1788: Quân Tây Sơn tấn công ra đàng ngoài, tiêu diệt tập đoàn vua Lê, chúa Trịnh thống nhất đất nước.	0.25 0.25 0.25 0.25 0.25
	- Hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ tổ quốc: • *Kháng chiến chống Xiêm năm 1785:* + Sau khi bị chúa Nguyễn lật đổ, Nguyễn Ánh chay sang Xiêm cầu cứu, vua Xiêm sai 5 vạn quân theo 2 đường thuỷ bộ sang xâm lược nước ta. + Đầu năm 1785, Nguyễn Huệ tổ chức trận địa ở khúc sông Rạch Gầm – Xoài Mút, đập tan tham vọng xâm lược của quân Xiêm. • *Kháng chiến chống Thanh 1789:* + Tháng 11/1788: Vua Lê Chiêu Thống cầu cứu nhà Thanh, 29 vạn quân Thanh tiến sang với âm mưu xâm lượt nước ta + Tháng 12/1788: Nguyễn Huệ lên ngôi Hoàng Đế, lấy niên hiệu là Quang Trung	0.25 0.5 0.5

	tiến quân ra Bắc. + Từ đêm 30 đến đêm mùng 5 tết Kỉ Dậu 1789, với tinh thần thần tốc, quyết chiến quân Tây Sơn giành thắng lợi vang dội ở trận Ngọc Hồi – Đống Đa và tiến quân ra Thăng Long đánh bại hoàn toàn quân xâm lược Thanh.	
	**** Về lực lượng tham gia***: thu hút được hầu hết các tầng lớp nhân dân tham gia từ Đàng Trong đến Đàng Ngoài.	0.5
	**** Về quy mô***: là phong trào nông dân duy nhất mang tính toàn quốc. Phong trào diễn ra trên qui mô rộng lớn từ Nam ra Bắc, thời gian kéo dài.	0.5
	**** Kết quả:*** + Là phong trào nông dân duy nhất trong lịch sử phong kiến Việt Nam giành thắng lợi. Trước phong trào nông dân Tây Sơn đã có rất nhiều cuộc đáu tranh của nông dân chống sự áp bức bóc lột của địa chủ phong kiến…nhưng đều thất bại. + Phong trào nông dân Tây Sơn đã hoàn thành tốt những yêu cầu mà hoàn cảnh lịch sử đặt ra: Tiêu diệt tập đoàn phong kiến các cứ (Nguyễn, Trịnh, Lê), đặt nền tảng cho sự thống nhất đất nước. Tiến hành kháng chiến chống quân Xiêm quân Thanh thắng lợi, bảo vệ trọn vẹn độc lập và chủ quyền dân tộc. Từ phong trào, xuát hiện một triều đại tiến bộ, đó là Vương triều Tây Sơn với nhứng chính sách tiến bộ về kinh tế, văn hoá, đặt cơ sở cho sự ra đời của những mầm mống kinh tế mới.	0.5
	**** Ý nghĩa:*** Phong trào nông dân Tây Sơn là đỉnh cao của phong trào nông dân Việt Nam thời phong kiến, đã để lại những bài học về nghệ thuật quân sự trong cuộc kháng chiến chống ngoại xâm: tiến công chủ động, cơ động, thần tốc, táo bạo và chớp thời cơ,…	0.5
4 ***(4,0 điểm)***	**a) Vai trò: Duy trì hòa bình và an ninh quốc tế:** - Ngăn chặn các cuộc xung đột; làm trung gian hoà giải các cuộc xung đột và khủng hoảng quốc tế tại nhiều khu vực trên thế giới; triển khai hoạt động gìn giữ hoà bình, tạo điều kiện để hoà bình được duy trì bền vững. - Góp phần ngăn chặn không để xảy ra một cuộc chiến tranh thế giới mới từ năm 1945 đến nay. - Soạn thảo và xây dựng một hệ thống các công ước quốc tế về giải trừ quân bị, chống chạy đua vũ trang, hạn chế vũ khí hạt nhân,... tạo khuôn khổ pháp lí cho việc ngăn chặn phổ biến vũ khí huỷ diệt hàng loạt. - Thúc đẩy quá trình phi thực dân hoá, thủ tiêu hệ thống thuộc địa của chủ nghĩa thực dân, chấm dứt các hình thức của chế độ phân biệt chủng tộc.	0.5 0.5 0.5 0.5
	b) Các xu thế phát triển chính của thế giới sau Chiến tranh lạnh: + Xu thế đa cực (thể hiện rõ từ đầu thế kỉ XXI). + Xu thế lấy phát triển kinh tế là trung tâm: kinh tế trở thành nhân tố quyết định sức mạnh tổng hợp của từng quốc gia, đồng thời đóng vai trò trung tâm trong quan hệ quốc tế. + Xu thế đối thoại, hợp tác trong quan hệ quốc tế: quan hệ giữa các nước được điều chỉnh theo hướng tăng cường đối thoại, giải quyết bất đồng và mâu thuẫn bằng thương lượng hoà bình, hợp tác cùng có lợi. + Xu thế toàn cầu hoá: thể hiện ở sự phát triển mạnh mẽ của thương mại quốc tế; sự mở rộng của các công ty xuyên quốc gia; sự ra đời của các tổ chức liên kết thương mại, tài chính quốc tế,..	0.5 0.5 0.5 0.5

- HẾT -